

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

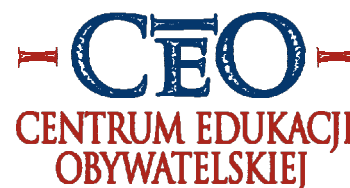
Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Inicjatywa Obywatelska Młodych

Prowadzący: Mateusz Konieczny / Mateusz Wojcieszak

rok szkolny 2020/2021

Projekt „Akademia Demokracji” nr POWR.03.01.00-00-T161/18 jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Priorytet III: Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.1: Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

**Program „Szkoła Demokracji” realizowany jest
w ramach projektu „Akademia Demokracji”
współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej**
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza
Edukacja Rozwój, Priorytet III: Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

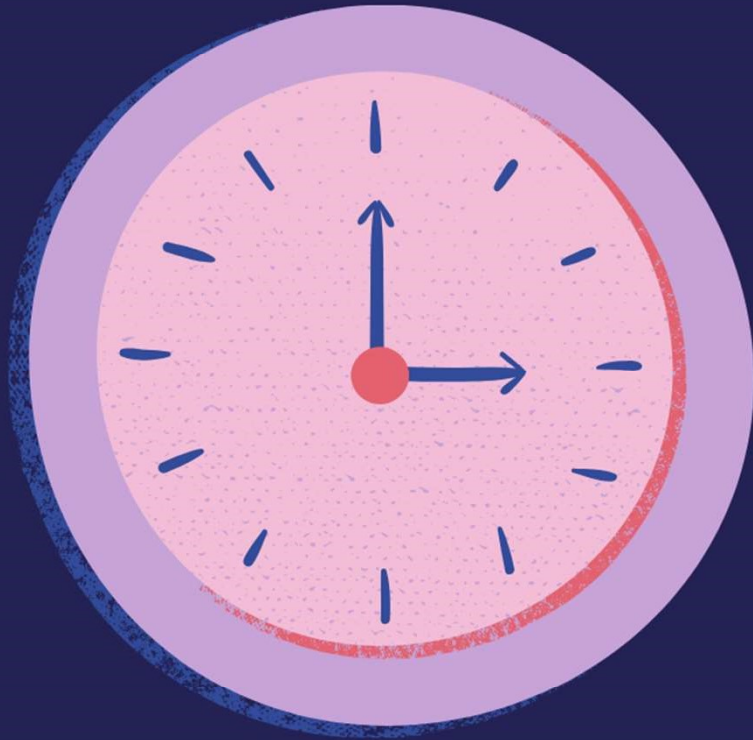

Lider projektu

Partner projektu

Plan prezentacji

1. Kwestie organizacyjne
2. Wprowadzenie do tematu
3. Czym jest inicjatywa?
4. Po co ludzie działają?
5. Partycypacja
6. Inicjatywy obywatelskie
7. Przerwa
8. Obywatelska inicjatywa ustawodawcza
9. Europejska inicjatywa obywatelska
10. Przykłady inicjatyw
11. Podsumowanie

Kwestie organizacyjne

- Potwierdzenie obecności (uczestnictwa) na chacie poprzez wpisanie słowa „Jestem/Dzień dobry” (na początku szkolenia) oraz „Do widzenia/Cześć” (na zakończenie szkolenie).
- Pytania dotyczące prezentacji i poruszanych zagadnień proszę zapisywać na chacie.
- W trakcie szkolenia zaplanowana jest 10-minutowa przerwa.
- W przypadku problemów technicznych prosimy o zapisanie na czasie problemu z dopiskiem na początku zdania #TECH.

Poznajmy się...

< wirtualne bingo >

Z czym kojarzy się Tobie słowo
„inicjatywa”?

< chmura myśli >

Inicjatywa

- „propozycja realizacji jakiegoś **nowego** projektu lub pomysłu”
- „**zdolność** do samodzielnych pomysłów”
- „pierwszeństwo dające przewagę w czymś”
- „inicjator - osoba dająca czemuś **początek**, występująca z **pomysłem**”

Źródło: Słownik Języka Polskiego PWN, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/inicjatywa.html>

inicjatywa lokalna

„forma współpracy jednostek samorządu terytorialnego z ich mieszkańcami, w celu wspólnego realizowania zadania publicznego na rzecz społeczności lokalnej”

Źródło: art. 2 pkt 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Po co ludzie działają?

< RetroTool >

Po co ludzie działają?

- Poczucie **wpływu** na najbliższe otoczenie
- Chęć **zmian** w otoczeniu i w sobie
- Potrzeba **angażowania się** w działania na rzecz innych
- Korzystanie z prawnych możliwości
- Troska o **dobro wspólne**
- **Wspieranie** osób i grup potrzebujących
- Myślenie o **przyszłości** swojej i innych
- **Współdecydowanie** i kontrolowanie...
- ...

Demokracja

bezpośrednia

- obywatelska inicjatywa ustawodawcza
- referendum ogólnokrajowe
- referendum lokalne

pośrednia

- wybory
- zgromadzenia i manifestacje
- listy otwarte i petycje
- przynależność do organizacji społecznych i politycznych

Czym jest „partycypacja”?

<nasze skojarzenia>

Drabina partycypacji

Współdecydowanie

Konsultowanie

Informowanie

Karta pracy. Inicjatywy obywatelskie w moim otoczeniu

W trakcie wypełnienia karty „Diagnoza w służbie inicjatywy obywatelskiej” zapewne dowiedziałeś/dowiedziałas się o inicjatywach, które są realizowane w Twojej społeczności. Zachęcamy Cię do ich wpisania i opisania. Na poniższym schemacie przedstawione zostały różne symbole obrazujące inicjatywy obywatelskie. Nadaj tym symbolom określenia (np. grafika z górami może symbolizować atrakcje turystyczne), a następnie zapisz obok nich nazwy pasujących do nich inicjatyw obywatelskich realizowanych w Twojej społeczności. Opisz krótko te inicjatywy (np. podaj cel, głównych odbiorców). Skonsultuj efekty swojej pracy z kolegami i koleżankami z samorządu uczniowskiego.

	.....		.....
	.....		.....

TWOJE NOTATKI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**W jaki sposób przygotować się
do realizacji inicjatywy?**

<nasze skojarzenia>

Krok 1. Diagnoza

**Co możesz powiedzieć
o tych społecznościach?**

<praca z fotografiami>

Źródło: Pexels

Źródło: Pexels

Metoda sześciu pytań

- **CO?** – co stanowi istotę problemu?
- **KTO?** – kogo dotyczy problem?
- **GDZIE?** – gdzie występuje problem?
- **KIEDY?** – jak długo trwa problem?
- **JAK TO SIĘ ZACZEŁO?**
- **JAK ROZWIĄZAĆ PROBLEM?**

Źródło: „Samorząd uczniowski. Przewodnik dla uczniów”, Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej

Połącz metody i narzędzia

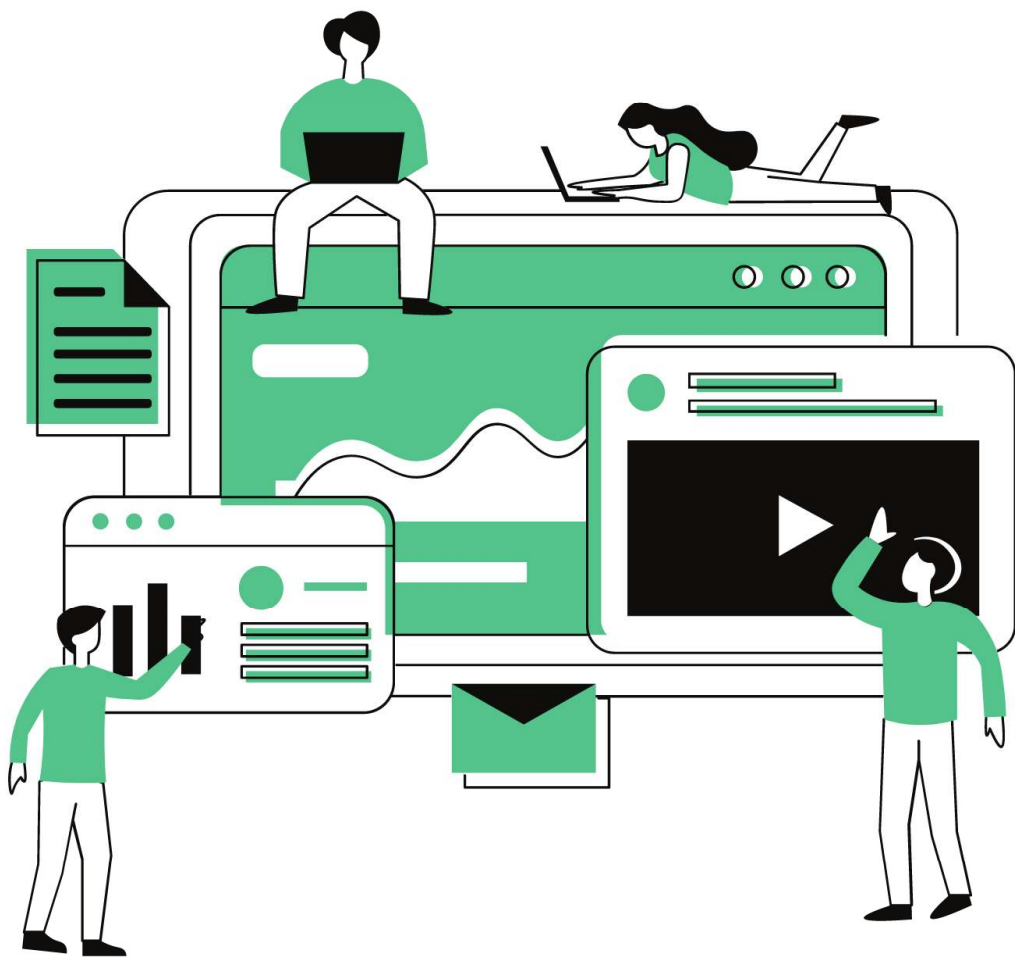
- metoda obserwacyjna
- metoda sondażu diagnostycznego
- metoda monograficzna
- metoda eksperymentalna
- metoda indywidualnych przypadków
- metoda badania dokumentów
- zogniskowany wywiad grupowy

- dziennik obserwacji
- scenariusz warsztatu projekcyjnego
- kwestionariusz wywiadu
- tabela do analizy danych
- karta z pamiętnika
- kwestionariusz badawczy
- list do siebie
- kartka z kalendarza
- karta pracy z ćwiczeniem
- rozpoczęte zdania
- karta obserwacji
- dyspozycje do wywiadu

Karta pracy. Diagnoza w służbie inicjatywy obywatelskiej

Zadanie, które za chwilę wykonasz to wstęp do realizacji diagnozy potrzeb. W ramach takiego badania wykorzystuje się najczęściej różne metody i narzędzia badawcze. W trakcie jego realizacji organizatorzy poznają problemy i wyzwania, z którymi zmagają się mieszkańcy (odbiorcy działań). Na podstawie otrzymanych wyników oraz wyciągniętych wniosków projektuje się przedsięwzięcia, które pomagają społecznościom zminimalizować trudności. Rola społecznego badacza/badaczki wymaga skupienia i uważnej obserwacji. Zachęcamy Cię do przyjrzenia się Twojemu najbliższemu otoczeniu. Możesz wybrać do analizy swoją szkołę bądź miejscowość/osiedle, w którym mieszkasz. Odpowiedz na pytania przedstawione w karcie obserwacji. Swoje odpowiedzi skonsultuj z kolegami i koleżankami z samorządu uczniowskiego.

<p>Społeczność</p> <p>Pytania pomocnicze:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Co wiesz o społeczności? ▪ Ile osób w niej mieszka/uczy się? ▪ Co wyróżnia społeczność? ▪ Jakże grupy (podgrupy) można wyróżnić w społeczności? ▪ Jak układają się relacje pomiędzy członkami społeczności? ▪ Co udaje się w tej społeczności zrobić wspólnie? 	
<p>Przestrzeń</p> <p>Pytania pomocnicze:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jak wygląda otoczenie? ▪ Z jakiej infrastruktury (nie) korzysta społeczność? ▪ Z jakiej oferty edukacyjnej, sportowej, kulturalnej może korzystać społeczność? ▪ Kto jest głównym odbiorcą podejmowanych działań? ▪ Jak w przestrzeni odnajdują się osoby z niepełnosprawnościami? ▪ W jaki sposób społeczność wpływa na wygląd i ofertę otoczenia? 	
<p>Wyzwania</p> <p>Pytania pomocnicze:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jakże wyzwania dostrzegasz w społeczności? ▪ Z jakimi problemami zmagają się zdiagnozowane przez Ciebie grupy (podgrupy)? ▪ O jakiej przyszłości marzy społeczność? ▪ Co utrudnia społeczności realizację planów/marzeń? 	

Krok 2. **Planowanie**

Kilka społecznych inspiracji...

<Jigsawplanet>

FILMIK
o miejscowości

KREDOUY
MURAL ASFALTOWY

PRZESTRZENNA
MAPA MIEJSCOWOŚCI

KAPSUŁA CZASU

SPACER
ODKRYWCÓW

KRZAK ŻYCZEŃ

Prowadzi warsztaty,
kursy programowania
komputerowego
i rozwijania umiejęt-
ności cyfrowych dla
dziewczyn i kobiet.

Fundacja Girls Code Fun

Przygotowuje mł-
dzież do życia zawo-
dowego. Prowadzi
w szkołach spotkania
z inspirującymi osoba-
mi, które opowiadają
o swojej pracy (np.
neurolog, prawniczka,
rajdowiec).

Fundacja ZwrotNa

Organizuje w szkołach
podstawowych zajęcia,
w ramach których
**uczniowie i uczennice
majsterkują**, robią
eksperymenty,
uczą się korzystać
z nowych technologii.

Fundacja Katalyst Engineering

Upowszechnia
niezależne kino,
organizuje festiwale
filmowe (*Nowe
Horyzonty, Kino Dzieci*),
cykle filmowe dla
szkół i warsztaty
z podstaw filmowania.

Stowarzyszenie Nowe Horyzonty

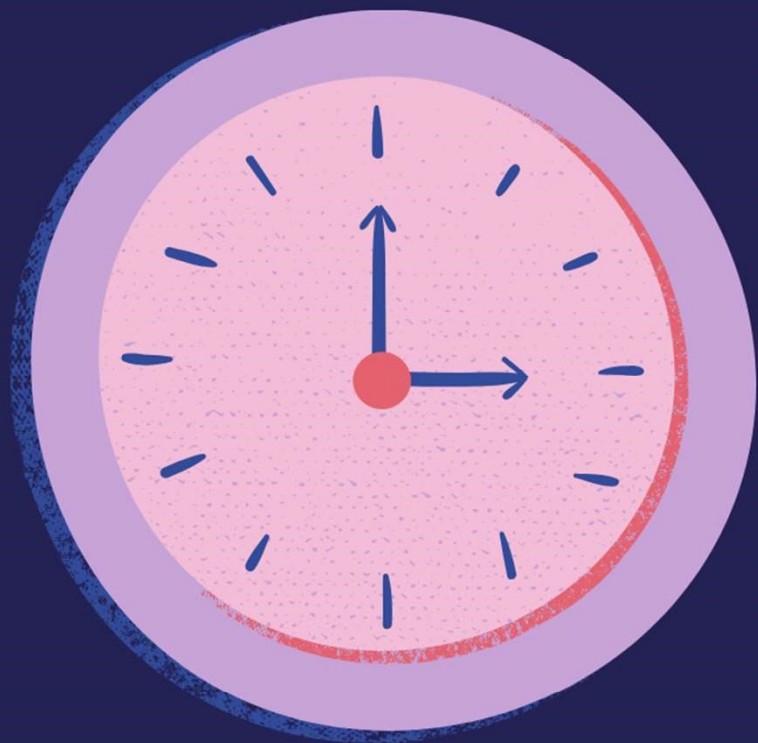

Dbą o rozwój sieci
drog rowerowych,
dobre wykorzysty-
wanie **transportu
publicznego**, prawa
pieszych i ochronę
terenów zielonych.

Stowarzyszenie Zielone Mazowsze

<Zagramy w „Grę w zmianę”?>

Przerwa :))))

Krok 2. Realizacja

Karta pracy. Checklista inicjatywy obywatelskiej

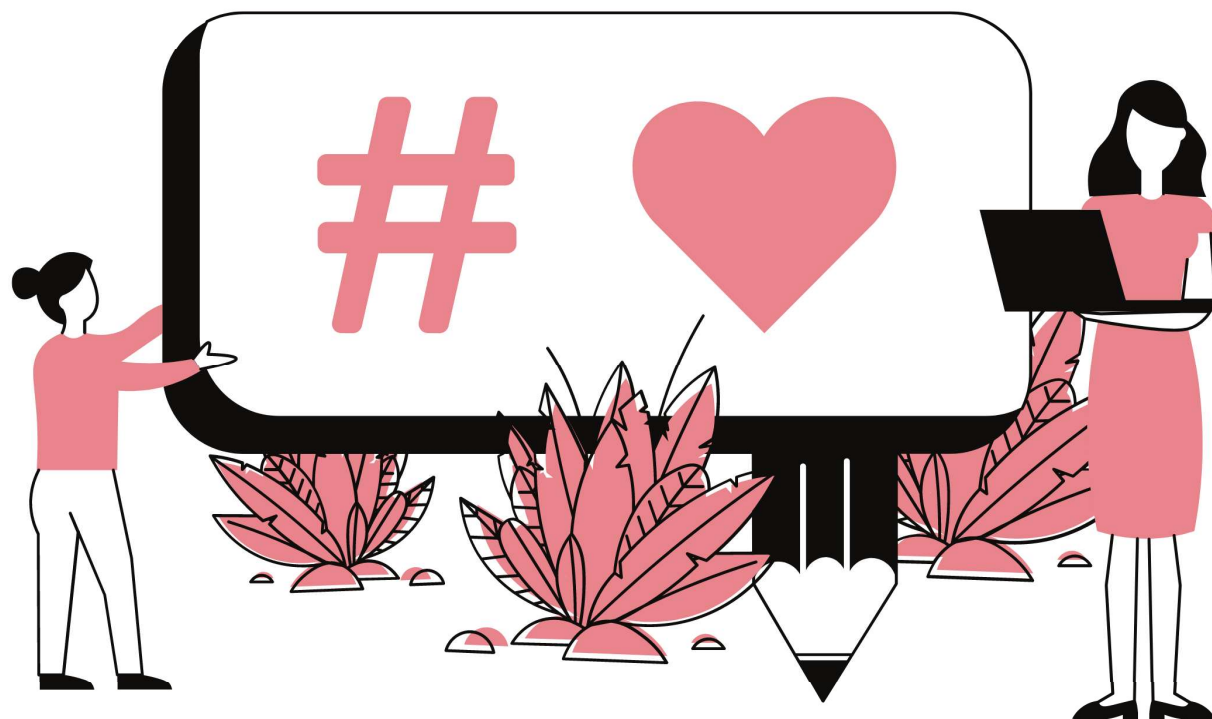
W trakcie realizacji zadania zamieszczonego na karcie pracy „Diagnoza w służbie inicjatywy obywatelskiej” dowiedziałeś/dowiedziałaś się, z jakimi problemami i/lub wyzwaniami zmagają się Twoje najbliższe otoczenie. Zastanów się, jakie działania chciałbyś/chciałabyś zrealizować wspólnie z bliskimi (np. samorządem uczniowskim), aby zminimalizować zdiagnozowany wcześniej problem. Przygotowaliśmy dla Ciebie listę z obszarami, które należy uwzględnić w planowaniu i realizowaniu inicjatywy obywatelskiej. Odpowiedz na poniższe pytania przedstawione tabeli. Skonsultuj się z zespołem, z którym będziesz realizować opisywane przedsięwzięcie.

Nazwa inicjatywy	
Zdiagnozowany problem <i>Jaka sprawa wymaga poprawy?</i>	
Cel <i>Co jestem celem inicjatywy?</i>	
Odbiorcy <i>Do kogo kierowane są planowane działania?</i>	
Działania <i>Co warto zrobić w ramach inicjatywy? Kto i kiedy podejmie zaplanowane działania?</i>	
Zasoby <i>Co jest potrzebne, by inicjatywa się udała? Czy niezbędne będą pieniądze?</i>	
Sojusznicy <i>Czyja pomoc będzie potrzebna, by inicjatywa mogła się w ogóle się odbyć?</i>	

Sprawdź swoją wiedzę o samorządzie uczniowskim

<interaktywny quiz>

Krok 4. Promocja

Jak promować inicjatywę obywatelską?

<nasze myśli>

Karta pracy. Jak promować inicjatywę obywatelską?

Na karcie pracy „Checklista inicjatywy obywatelskiej” zapisałeś/zapisałaś pomysł na inicjatywę, którą chcesz zrealizować w swoim otoczeniu. W komunikowaniu się z adresatami ważne jest używanie odpowiednio dopasowanego języka czy środków przekazu. Metoda targetingu pozwala na przyjrzenie się interesującej nas grupie odbiorców i zwrócenie uwagi na cechy kluczowe. Wypełnij zamieszczoną poniżej tabelę, w której wskażesz cechy grupy odbiorców, dla której planujesz swoje działania.

Nazwa inicjatywy	
Grupa odbiorców	
Cechy odbiorców <small>(np. wiek, płeć, wykształcenie, miejsce zamieszkania, możliwości wykorzystania internetu)</small>	
Zainteresowania <small>(w tym poziom wiedzy/zainteresowania inicjatywą)</small>	
Słowa kluczowe , na które reagują odbiorcy	
Obrazy , które kojarzą się Tobie ze wskazaną grupą odbiorców	
Środki przekazu (np. plakat, ulotka, mailing)	

Po wypełnieniu tabeli cech odbiorców zapewne wiesz, w jaki sposób wskazane informacje mają kluczowy wpływ na komunikację z interesującą Cię grupą odbiorców. Wykorzystaj je w planowanej do realizacji inicjatywie. Zapoznaj się z pomysłami zamieszczonymi na stronie Towarzystwa Inicjatyw Twórczych e - www.pomysly.e.org.pl a następnie wybierz ten, który Twoim zdaniem warto wykorzystać w promocji Twojej inicjatywy.

Wybieram pomysł:.....

.....

Ponieważ:.....

.....

Obywatelska inicjatywa ustawodawcza

Art. 118

1. Inicjatywa ustawodawcza przysługuje posłom, Senatowi, Prezydentowi Rzeczypospolitej i Radzie Ministrów.
2. Inicjatywa ustawodawcza przysługuje również grupie co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. Tryb postępowania w tej sprawie określa ustawa.
3. Wnioskodawcy, przedkładając Sejmowi projekt ustawy, przedstawiają skutki finansowe jej wykonania.

Podstawa prawna: Art. 118 Konstytucji RP z 1997 r.

Podstawa prawna: Ustawa o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli z dn. 24 czerwca 1999

Obywatelska inicjatywa ustawodawcza

- Za realizację odpowiedzialny jest **Komitet Inicjatywy Ustawodawczej** składający się z co najmniej **15 obywateli**
- **100.000** dorosłych obywateli posiadających czynne prawa wyborcze
- Komitet wykonuje czynności związane z: **przygotowaniem** projektu ustawy, **rozpowszechnianiem** projektu ustawy, **zbieraniem podpisów** obywateli pod projektem ustawy.

Poznajmy obywatelskie inicjatywy ustawodawcze

< przegląd stron >

Europejska inicjatywa obywatelska

Europejska inicjatywa obywatelska jest ważnym instrumentem **demokracji uczestniczącej** w Unii Europejskiej, dzięki któremu **milion obywateli UE** zamieszkujących w **jednej czwartej państw członkowskich** może zwrócić się do Komisji o przedstawienie wniosku dotyczącego aktu prawnego w celu wykonania postanowień traktatowych.

Podstawa prawna:

- Artykuł 11 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE)
- Artykuł 24 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)
- Rozporządzenie (UE) nr 211/2011 i rozporządzenie (UE) 2019/788
- Artykuł 222 i 230 Regulaminu Parlamentu Europejskiego.

Źródło: Europejska Inicjatywa Obywatelska, https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/pl/FTU_4.1.5.pdf

Europejska inicjatywa obywatelska

Krok 1.

Utworzenie Komitetu Obywatelskiego

Krok 2.

Rejestracja Inicjatywy

Krok 3.

Zbieranie deklaracji poparcia (podpisów)

Krok 4.

Weryfikacja i certyfikacja

Krok 5.

Przedłożenie i rozpatrzenie

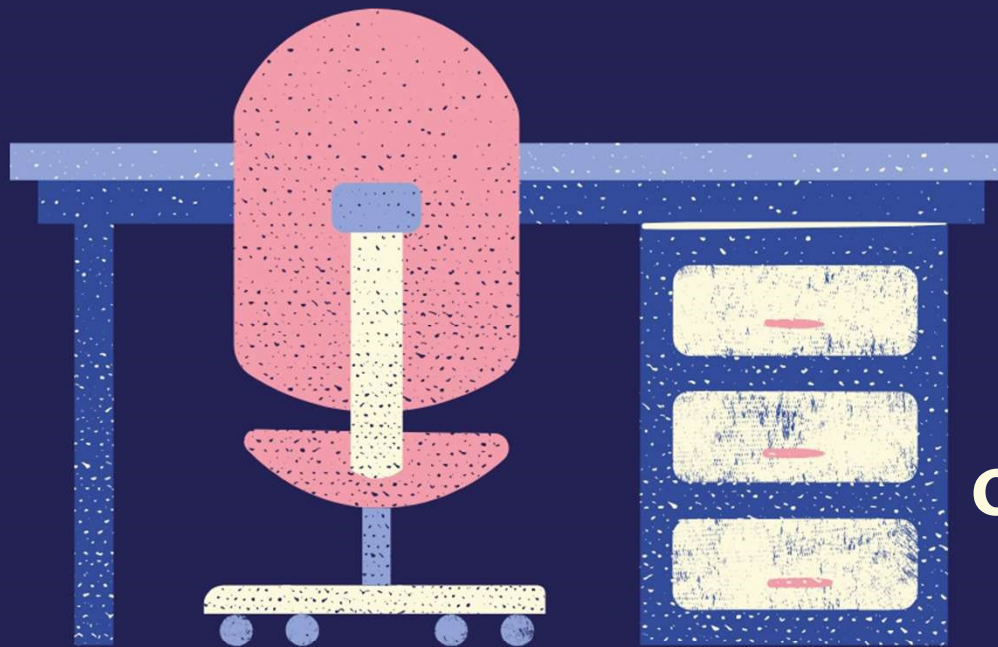
**Podsumujmy to,
co wiemy o inicjatywach...**

< interaktywnie >

Podsumowanie szkolenia

<wirtualna rundka>

Q and A o inicjowaniu i inicjatywach

Dziękuję ;)

Mateusz Konieczny
mateusz@manufakturaprzyszlosci.pl

Dziękuję ;)

Mateusz Wojcieszak
mateusz.j.wojcieszak@gmail.com